

30 години

www rda-bg.org

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
С БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

До:

**Министерство на регионалното развитие и
благоустройството**

**Дирекция „Стратегическо планиране и
регионално развитие“**

СТАНОВИЩЕ

ОТ

**Агенция за регионално развитие с Бизнес център за подпомагане на малки и
средни предприятия – Пловдив**

ЕИК: BG115021243

Адрес: Пловдив 4003, бул. „Цар Борис III Обединител“ 37, палата 27

Тел.: 032 / 902 399

E-mail: rdaplovdiv@gmail.com

Относно: *Обществено обсъждане на Проект на Закон за изменение и допълнение на
Закона за регионалното развитие (ЗИД на ЗРР), консултация №12501-K (07.07.2026 –
06.08.2026)*

Агенцията за регионално развитие с Бизнес център за подпомагане на малки и средни предприятия – Пловдив (АРРБЦМСП), като една от най-старите регионални агенции в България, с над 30-годишен опит в стратегическото планиране, регионалното развитие, иновациите, МСП и териториалната координация, представя настоящото становище по проекта на ЗИД на ЗРР.

Становището е изготвено **изцяло въз основа на публикувания пакет документи**, включително проекта на ЗИД, мотивите, оценката на въздействието, становището

Пловдив 4003, бул. „Цар Борис III Обединител“ 37, палата 27
(032) 902 399; rdaplovdiv@gmail.com

30 години

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
С БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

www.rda-bg.org

на администрацията на МС, Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 и РМС №197/27.03.2025 г.

АРРБЦМСП подкрепя необходимостта от:

- привеждане на ЗРР в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195;
- адаптиране на стратегическите документи към новото райониране NUTS 2027;
- усъвършенстване на интегрирания териториален подход;
- подобряване на координацията между национално, регионално и местно ниво.

Проектът е **необходим и навременен**, но изисква **допълнителна прецизност**, за да гарантира правна яснота, институционална съгласуваност и ефективност на регионалната политика.

Специфични коментари и предложения

1. Включване на отделен подраздел „Роля на Агенциите за регионално развитие“

В проекта на ЗИД на ЗРР и в мотивите **липсва ясно дефинирана роля на Агенциите за регионално развитие (АРР)**, въпреки че:

- функционират повече от 30 години;
- са ключови експертни структури в регионалното развитие;
- управляват инкубатори, живи лаборатории, клъстери и регионални мрежи;
- фасилитират партньорства между общини, бизнес, академични институции и граждански организации;
- участват активно в трансгранични и междурегионални инициативи.

Предложение 1:

Да се включи **отделен подраздел** в институционалната рамка на ЗРР и ППЗРР, който ясно дефинира АРР като:

- експертни структури за стратегическо планиране;
- посредници между общини, бизнес, академични институции и граждански организации;
- изпълнителни звена за управление на интегрирани териториални процеси;

Пловдив 4003, бул. „Цар Борис III Обединител“ 37, палата 27
(032) 902 399; rdaplovdiv@gmail.com

30 години

www rda-bg.org

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
С БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

- ключови участници в трансгранични и междурегионални инициативи.

Това е в пълно съответствие с принципите на многостепенното управление, интегрирания териториален подход и европейската практика (EURADA, ERRIN, EBN).

2. Недопускане на смесване на APP и МИГ (BOMP) в една група в регионалните съвети за развитие

В проекта на ЗИД на ЗРР се предвиждат промени в състава на регионалните съвети за развитие (РСР), но **липсва ясно разграничение между APP и МИГ (BOMP)**.

Това е проблем, защото:

- APP и МИГ имат различен правен статут;
- различен териториален обхват;
- различни функции;
- различна роля в регионалната екосистема.

Предложение 2:

Да се запише изрично в ЗРР и ППЗРР, че:

- APP и МИГ (BOMP) не следва да бъдат включвани в една и съща група в регионалните съвети за развитие;
- APP следва да бъдат включени в групата на регионалните експертни и посреднически структури;
- МИГ (BOMP) следва да бъдат включени в групата на местните (общински) партньорства.

Това ще гарантира:

- яснота на институционалната рамка;
- недопускане на функционално смесване;
- ефективност на интегрирания териториален подход.

3. Възстановяване на областите (NUTS 3) като ниво на планиране

Новото райониране NUTS 2027 преструктурира регионите от ниво 2, но **не решава проблема с липсата на междинно ниво на планиране.**

Областите (NUTS 3) са:

- реални административно-териториални единици;
- с установени институции;
- с наличен капацитет;
- с ясни териториални специфики.

Предложение 4:

Да се възстанови ролята на областите (NUTS 3) като ниво на планиране чрез:

- въвеждане на областни стратегически документи за регионално развитие;
- съгласуване на областните стратегии с НКРПП и ИТСР на ниво NUTS 2;
- включване на APP като ключови партньори в подготовката и изпълнението на областните стратегии.

Това ще позволи:

- по-прецизно таргетиране на мерките;
- намаляване на вътрешнорегионалните дисбаланси;
- по-добра координация между общините.

4. Регионално финансиране вместо оперативни и секторни програми

В контекста на новото райониране NUTS 2027 и интегрирания териториален подход, APP-БЦМСП предлага **стратегическа промяна в модела на финансиране.**

4.1. Въведение

Необходимо е преминаване към **регионален модел на финансиране**, при който ресурсите се разпределят по региони (NUTS 2), а не чрез централизирани оперативни или секторни програми.

Това е в пълно съответствие с:

30 години

www rda-bg.org

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
С БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

- европейската логика на регионалната политика;
- принципите на многостепенното управление;
- интегрирания териториален подход;
- новото райониране NUTS 2027.

4.2. Европейска логика

Регламент (ЕО) №1059/2003 определя NUTS 2 като **основни региони за прилагане на регионални политики**.

Следователно:

- финансирането трябва да бъде регионално;
- анализите, индикаторите и приоритетите се дефинират на ниво регион;
- секторните програми не отразяват териториалната логика.

4.3. Недостатъци на оперативните и секторните програми

- силна централизация;
- финансиране „по критерии“, а не „по територии“;
- концентрация на средства в големите градове;
- липса на интеграция между секторите;
- административни забавяния;
- ниска усвояемост;
- липса на гъвкавост.

4.4. Предимства на регионалното финансиране

- приоритизиране на специфичните нужди на регионите;
- намаляване на дисбалансите;
- ефективност на ИТИ;
- бързо пренасочване на ресурси;
- прозрачност чрез РСР;
- реална отговорност на регионално ниво.

4.5. Европейски добри практики

- Полша – 16 регионални програми;
- Чехия – регионални иновационни центрове;
- Испания – автономни регионални програми;

30 години

www rda-bg.org

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
С БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

- Италия – регионални индустриални зони;
- Германия – провинциални програми.

Извод: В ЕС регионалното финансиране е **стандарт**, секторното е **изключение**.

4.6. Защо България трябва да премине към регионален модел

- новото райониране NUTS 2027 създава ясна рамка;
- РСР са естественият носител на финансирането;
- АРР са ключови регионални експертни структури.

4.7. Конкретно предложение

- създаване на регионални програми за развитие;
- прехвърляне на част от финансирането от оперативните програми към регионите;
- включване на АРР като ключови експертни звена;
- използване на ИТИ като основен инструмент;
- засилване на ролята на РСР.

4.8. Заключение

Регионалното финансиране е:

- по-ефективно;
- по-прозрачно;
- по-справедливо;
- по-близо до гражданите.

То е в пълно съответствие с NUTS 2027 и предоставя уникална възможност за модернизация на модела на финансиране в България.

И накрая,

АРР-БЦМСП подкрепя ЗИД на ЗРР, но предлага:

- ясно дефиниране на ролята на АРР;
- недопускане на смесване на АРР и МИГ;
- възстановяване на областите (NUTS 3) като ниво на планиране;
- преминаване към регионален модел на финансиране.

Тези предложения са:

30 години

www rda-bg.org

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
С БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

- аргументирани;
- съвместими с европейската практика;
- съобразени с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195;
- в интерес на устойчивото регионално развитие.

АРРБЦМСП изразява готовност за участие в последващи консултации, работни групи и процеси по стратегическо планиране.

С уважение,

инж. -мениджър д-р ВЕЛИЗАР ПЕТРОВ

Изпълнителен директор на АРРБЦМСП